

NRJ Finland Oy
Kiviaidankatu 2 I
00210 Helsinki

VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖS RADIO-OHJELMISTOSTA JA MAINONNASTA

Asian tausta

Viestintävirasto on teettänyt tutkimuksen toimiluvanvaraisten radioiden sisällöstä. Tutkimuksessa on kerätty tietoa ohjelmistojen sisällöstä yhden tutkimuspäivän aikana. Ohjelmistojen sisältöä on kuvattu toimiluvassa ohjelmiston sisällölle asetettujen vaatimusten pohjalta. Lisäksi tutkimuksessa on selvitetty televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) mainonnan määrää ja erottamista koskevien säännösten huomioimista tutkimuksen otospäivänä. Tutkimusotantaan on valikoitunut muun muassa NRJ Finland Oy:lle myönnetty toimilupa, jonka nojalla yhtiö harjoittaa paikallista radiotoimintaa kanavallaan "NRJ".

Säännökset

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 7 §:n 1 momentissa säädetään oikeudesta televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen seuraavaa:

"Televisio- tai radiotoiminnan harjoittamiseen viestintämarkkinalain 2 §:ssä tarkoitettussa maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa on muissa kuin 2 ja 3 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa haettava valtioneuvostolta toimilupa (ohjelmistolupa)."

Lain 11 § koskee toimilupamääräyksiä. Lainkohdan mukaan:

"Toimilupaviranomaisella on oikeus antaa toimilupiin liittyviä ohjelmatoimintaa koskevia, ohjelmiston monipuolisuuden ja yleisön erityisryhmien tarpeiden turvaamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä.

Toimilupaviranomaisella on oikeus antaa myös määräyksiä, jotka koskevat:

- 1) lähetysten alueellista kuuluvuutta tai näkyvyyttä;*
- 2) vuorokautista lähetyssaikaa; ja*
- 3) lähetystekniikkaa ja siirtokapasiteettia."*

Lain 36 § 1 momentissa säädetään pakkokeinoista seuraavaa:

"Jos televisio- tai radiotoiminnan harjoittaja taikka muu viestintämarkkina-alaissa tarkoitettu teleyritys rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, valvontaviranomainen voi antaa sille huomautuksen ja velvoittaa sitä korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Päätöksen tehoteeksi voidaan asettaa uhkasakko siten kuin uhkasakkolaissa säädetään."

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 21 §:n 1 momentin kaupallisen viestinnän yleisten periaatteiden mukaan kaupallisen viestinnän on oltava selkeästi tunnistettavaa.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 26 §:n 2 momentin mukaan sponsoroitujen televisio- ja radio-ohjelmien alussa tai lopussa on esitettävä selvästi sponsorin nimi tai tunnus.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 30 §:n 1 momentin mukaan radiomainokset on erotettava muusta ohjelmistosta äänitunnuksella tai muulla selkeällä tavalla. Laki ei tarkemmin määrittele tunnuksen sisältöä.

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista, jollei valvonta kuulu kuluttaja-asiamiehen toimivaltaan. Säännöksen nojalla Viestintävirasto valvoo muun muassa radiotoiminnan harjoittamiseen myönnettyjen toimilupien ehtojen noudattamista.

Toimilupa

Valtioneuvosto on 31.5.2006 myöntänyt NRJ Finland Oy:lle toimiluvan valtakunnalliseen tai siihen rinnastettavaan radiotoiminnan harjoittamiseen analogisissa radioverkoissa. Toimilupa on voimassa 1.1.2007 – 31.12.2011. Toimiluvan nojalla NRJ Finland Oy harjoittaa radiotoimintaa kanavallaan niillä taajuuksilla, jotka sille on osoitettu televisio- ja radiotoimintaan sekä toimiluvanvaraiseen teletoitintaan määrättyjen taajuusalueiden käyttösuunnitelmasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

NRJ Finland Oy:lle myönnettyssä toimiluvissa todetaan ohjelmiston osalta seuraavaa:

"Toimiluvan nojalla lähetettävän radiolähetyksen tulee koostua pääasiallisesti alle 25 -vuotiaille kuuntelijoille suunnatusta ohjelmistosta."

"Puhesisältöjen osuuden lähetysajasta tulee olla keskimäärin vähintään 20 prosenttia kunakin arkipäivänä kello 6: ja 18:n välillä. Keskimääräinen aika lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin. Ohjelmistoon tulee sisällyttää myös uutis- ja ajankohtaisaineistoa. Lähetysten tulee olla selvästi tunnistettavissa omaksi, itsenäiseksi ohjelmistokseen."

"Luvanhaltijan on lähetettävä toimituksellinen aineisto ja siihen liittyvät mainokset kuuluvuusalueella samanaikaisesti ja samansisältöisenä."

Viestintäviraston kannanotto mainoskatkoista ja sponsoritunnisteista kaupallisilla radiokanavilla

Viestintävirasto on ottanut kantaa mainoskatkoista ja sponsoritunnisteista kaupallisilla radiokanavilla (Dnro 2017/9220/2009).

Viestintävirasto katsoo, että katkotunnuksessa tulee olla jokin yhtenäinen, samanlaisena toistuva äänielementti. Lähtökohta on, että kuulija erottaa mainokset muusta ohjelmistosta. Tunnuksessa ei tule olla mainoksissa tai ohjelmissa esiintyviä elementtejä. Myös oman oheisliiketoiminnan mainokset, kuten kanavan omien kokoelmalevyjen tai nimikko-risteilyjen esittely, on erotettava toimituksellisesta aineistosta katkotunnuksin.

Korkeimman hallinto-oikeuden 13.6.2003 antamassa ratkaisussa (KHO:2003:32) mainitaan, että sponsorin nimen tai logon mainitseminen televisio- ja radio-ohjelman yhteydessä on ensisijaisesti velvollisuus, jolla pyritään mahdollistamaan sponsoroidun ohjelman erottaminen muista ohjelmista. Tarkoituksena on siten informoida ohjelman katsojaa tai kuuntelijaa siitä, että ohjelma on sponsoroitu. Vaikka sponsorin nimen tai logon mainitsemisella pyritään myös mainonnalliseen päämäärään, on sponsorointia koskevia säännöksiä tulkittava Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan siten, ettei erottelu mainonnan ja sponsoroinnin välillä häviä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa on todettu, että lain säännökset eivät sellaisenaan estä sitä, että sponsoritunnisteessa esiintyy sponsorin tuote. Tunnisteen lainmukaisuuden arvioinnissa on siten otettava huomioon tuotteen esittämistapa ja muutoinkin tunniste kokonaisuutena, jotta voidaan ratkaista, onko kysymys sponsoritunnisteen ohella mainonnasta. Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan olennaisia mainonnallisia elementtejä sisältävä sponsoritunniste on tunnisteen ohella erikseen mainontaa. Tunnisteen mainonnallisia elementtejä arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota mm. tuotteen esittämistapaan, kuten viittaukseen käyttötarkoituksesta ja tunnisteen kokonaisuuteen.

Viestintävirasto on antanut tulkintalinjauksen sponsoritunnisteiden käytöstä televisiotoiminnassa (Dnro 36/9220/2005). Samoja periaatteita tulee Viestintäviraston näkemyksen mukaan noudattaa myös radio-ohjelmien sponsoroinnissa.

Sponsoritunnisteita voidaan arvioida mainoksina, mikäli ne sisältävät joitakin alla luetelluista elementeistä:

- kohtaaminen sponsorin mainoksesta tai muu suora viittaus sponsorin muuhun mainontaan, esim. kehoitus osallistua kilpailuun;
- muussa markkinoinnissa käytetyt yksittäisten kampanjoiden iskulauseet (tässä ei tarkoiteta tuotemerkin identiteettiin vahvasti liittyviä, vakiintuneita iskulauseita);
- mainosmaisuutta ilmentävä musiikki tai äänitehosteet;
- sponsorin tuotteiden tai tuotemerkin laatua tai tehokkuutta osoittavat viittaukset. Laatusanojen yhdistäminen sponsorin tuotteisiin tulkitaan laajasti. Tunniste saattaa muodostua mainosmaiseksi ellei ole ilmeistä, että käytettyä laatusanaa ei voi yhdistää sponsoriin tai sen tuotteisiin;
- viittaukset tuotteen ominaisuuksiin, käyttöön tai käyttöyhteyteen;
- tarinan tai tapahtumien kuvaaminen

Mikäli sponsoritunniste sisältää joitakin edellä lueteltuja elementtejä, on tunnistetta lähtökohtaisesti pidettävä radiomainoksena, joka tulee erottaa muusta ohjelmistosta katkotunnuksella. Lisäksi mainosmainen sponsoritunniste lasketaan mukaan kanavan mainosaikaan, jonka enimmäismäärää on televisio- ja radiotoiminnasta annettussa laissa rajoitettu.

Mainonnan erottamista ja sponsoritunnisteiden sisältöä radiotoiminnassa on arvioitu tutkimuksessa yllä lueteltuja, Viestintäviraston kannanotosta ilmeneviä periaatteita noudattaen.

Tutkimuksessa havaitut poikkeamat

Tutkimuksessa on 5.5.2010 kello 6.00 - 18.00 tallennetussa näytteessä havaittu seuraavia poikkeamia, jotka koskevat NRJ Finland Oy:n lähetyksen puheosuutta sekä mainosten tunnistettavuutta ja erottamista muusta ohjelmistosta:

NRJ:n arkisin välillä klo 6.00 - 18.00 lähettämästä ohjelmasta tulisi toimilupaehtojen mukaan olla keskimäärin vähintään 20 prosenttia puheisisältöjä eli päivittäin noin 2 tuntia ja 24 minuuttia (02:24:00). Keskimääräinen aika lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin.

NRJ:n lähetyksessä keskiviikkona 5.5.2010 kello 6.00 - 18.00 oli kaikkiaan noin tunti ja 59 minuuttia (01:59:35) toimituksellista puheisisältöä, eli yhteensä noin 16,6 prosenttia tutkitusta yhden päivän näytteestä. Tästä valtaosa (01:18:44) oli puheen ja musiikin yhdistelmää ja loput puhetta ilman musiikkitaustaa.

Tämän lisäksi Radio NRJ:n lähetyksinäytteenä siirryttiin 9 kertaa suoraan toimituksellisesta aineistosta mainoksiin tai toisin päin tai mainos tai mainosmainen spotti esiintyi keskellä toimituksellista aineistoa. Näissä tapauksissa NRJ:n oman oheistoiminnan mainontaa edustivat NRJ:n bilieristelyn spotti (klo 9:23:04) ja NRJ:n viikon levyn mainos (klo 08:23:07). Lähetyksinäytteenä kuullut NRJ:n internetsivuilla olevien kilpailujen puffit sisälsivät myös mainosmaisia elementtejä, kuten viisi kertaa kuultu McDonalds -kilpailun sponsoritunnus, Le Coq Sportifin kilpailupuffi (klo 13:19:11), sekä NRJ:n Viikon hauskin naurattaja -kilpailupuffi, jossa yhteistyökumppanina oli Linnanmäki (klo 08:13:59).

Radio NRJ:n lähetyksinäytteenä käytettiin lisäksi toimituksellisesta aineistosta mainoksiin tai toisin päin siirryttäessä katkotunnuksen sijaan neljä kertaa joko NRJ:n oman Ekoteko -kampanjan promotiospottia (klo 6:50:43, klo 08:52:48 ja klo 15:10:50) tai NRJ:n nettiradioiden promotiospottia (klo 10:54:35).

Helsingin Sanomien sponsorioimien uutislähetysten ja säätiedotusten jälkeen kuultiin säännöllisesti Helsingin Sanomien mainos (klo 6:30:48, klo 6:59:30, klo 7:30:57, klo 07:59:46, klo 8:32:40, klo 09:00:07, klo 09:31:35, klo 10:00:26, klo 11:01:58 ja klo 12:03:24). Samoin Makuunin leffautisten jälkeen kuultiin Makuunin mainos (klo 11:35:20 ja klo 15:48:22).

NRJ Oy:n kuuleminen

Viestintävirasto pyysi NRJ Finland Oy:ltä selvitystä siitä, miten toimilupiin liittyvät määräykset sekä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain mainonnan erottamista ja sponsorointia koskevat säännökset on otettu huomioon NRJ Finland Oy:n harjoittamassa radiotoiminnassa. Lisäksi NRJ Finland Oy:ltä pyydettiin selvitystä erityisesti NRJ:n lähetyksissä havaituista poikkeamista suhteessa toimilupiin liittyviin määräyksiin. Selvitystä pyydettiin erityisesti:

1. Lähetyksen puheisisältöjen osuudesta: miten NRJ Finland Oy:n näkemyksen mukaan tutkimuksen lähetyksinäyte kuvastaa ohjelmiston sisältöä yleisesti?

2. Lähetyksen mainosten tunnistettavuudesta ja erottamisesta muusta ohjelmistosta ottaen huomioon televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säädökset 21 §:n 1 mom. (kaupallisen viestinnän tunnistettavuus), 30 §:n 1 mom. (radiomainosten erotettavuus) ja 26 §:n 2 mom. (sponsoroinnin tunnistettavuus): miten NRJ Finland Oy:n mukaan tutkimuksen lähetysnäyte kuvastaa ohjelmiston sisältöä yleisesti?
3. Mahdollisista toimenpiteistä, joihin NRJ Finland Oy aikoo ryhtyä tutkimuksen tuloksen johdosta.

Viestintävirasto vastaanotti NRJ Finland Oy:n 2.12.2010 päivätyn selvityksen asiassa.

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa 1. kysymyksen osalta, että NRJ:n lupaehtojen mukaan keskimääräinen aika lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin. Näytteen rajausta yhteensä 12 tunnin mittaiseen jatkoon ei anna täyttää kuvaa lähetyksen kokonaisuudesta ja lupaehtojen täyttymisestä. Kyseiseltä päivältä jo pelkästään yhden haastateltavan peruuntuminen vaikuttaa suurelta osin vaadittavan puheisisällön täyttymissään-töön. Lisäksi ohjelma NRJ:n Iltapäivä, jota kuullaan arkisin kello 14.00 – 18.00, oli kyseisenä ajankohtana jaettu erilaisiin osioihin. Miran Kanssa – osiossa haastateltavana olleet artistivieraat toivat kanavalle enemmän kuin vaadittavan määrän puheisisältöä. Silloin kun vieraita ei ollut, oli lähetys hyvin erilainen ja sisälsi vähemmän puheisisältöä.

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa toimenpiteenä asian korjaamiseksi 1. kysymyksen osalta, että puheisisällön osuus NRJ:n lähetyksessä on muuttunut kokonaisuudeltaan tasaisemmaksi. Tästä johtuen puheisisällön täyttymistä on helpompaa toteuttaa ja valvoa. Puheisisällön osuus lähetyksessä ylittää uudella muutoksella vaadittavan määrän.

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa 2. kysymyksen osalta, että Energyn Päivä ja Vartti McDonaldsin lounaaseen oli tulkittu tutkimuksessa väärin, koska sen alussa kuultiin kanavan oma erottava äänielementti ennen spottiin menoa. Energyn, Le Coq Sportifin festariruletti ja Tuleeko sinusta viikon hauskin naurattaja -spottien osalta NRJ ei pysty varmistamaan sitä, onko näiden edellä kuultu kanavan omaa äänitunnistetta, koska kyseisen päivän ääninäytettä ei ole saatavilla. Normaalisti kanavan erottava äänitunniste on kuitenkin kuultavissa ennen mainoskatkolle menoa.

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa toimenpiteenä asian korjaamiseksi 2. kysymyksen osalta, että mainosten tunnistettavuuteen ja erottamiseen muusta ohjelmistosta on kiinnitetty huomiota aiempaa enemmän.

NRJ Oy:n lisäkuuleminen

NRJ Finland Oy totesi 2.12.2010 päivätyssä selvityksessään, että se ei pysty varmistamaan sitä, onko selvityspyynnössä mainittujen sponsori-tunnisteiden ja mainosten edessä kuultu kanavan omaa äänitunnistetta, koska kyseisen päivän ääninäytettä ei ole saatavilla. Tämän johdosta Viestintävirasto toimitti tutkimuspäivää 5.5.2010 kello 6.00 - 18.00 koskevan tallenteen NRJ Finland Oy:lle, sekä varasi mahdollisuuden lisäselvityksen antamiseen.

NRJ Finland Oy on 3.2.2011 päivätyssä selvityksessään vastannut mainosten tunnistettavuuteen ja erotettavuuteen muusta ohjelmistosta. NRJ Finland Oy on tulkinut "Energyn bileristeilyn" ja "Energyn viikon levyn" omiksi tuotteikseen, jolloin erottavaa tunnusta ei tarvittaisi.

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa, että "Energyn Päivä" ja "Vartti McDonaldsin lounaaseen" alussa kuultiin kanavan oma erottava äänielementti ennen spottiin menoa.

NRJ Finland Oy toteaa edelleen, että "Energyn ja Le Coq Sportifin festari-ruletissa" kuultiin mainokset erottava elementti juuri ennen katkolle siirtymistä (klo 13:19:19). "Tuleeko sinusta viikon hauskin naurattaja" spotin osalta tunniste löytyy (klo 8:12:03). Normaalisti kanavan erottava äänitunniste on kuitenkin kuultavissa ennen mainoskatkolle menoa.

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa, että inhimillisen erehdyksen vuoksi osassa tutkimuksessa olleista näytteistä erottava äänielementti katkolle mentäessä puuttuu.

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa, että Mainosten tunnistettavuuteen ja erottamiseen muusta ohjelmistosta on kiinnitetty huomiota ja lisätty entisestään. Nykyisin mainoskatkolle mentäessä soi poikkeuksetta erillinen erottava äänielementti.

Päätöksen perustelut

Mainonnan tunnistettavuus ja erottaminen

Energyn bileristeily ja Energyn viikon levy

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa, että yhtiössä "Energyn bileristeilyn" ja "Energyn viikon levy" on arvioitu omiksi tuotteiksi, jolloin erottavaa tunnusta ei tarvittaisi. Viestintäviraston vakiintuneen tulkinnan mukaan televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan oman toiminnan edistämistä ovat esimerkiksi ohjelmien ennakkomainokset (trailerit), toiminnan harjoittajan internetsivujen ja teksti-tv:n mainostaminen sekä omien kanavien mainostaminen. Omalla kanavalla tarkoitetaan paitsi niitä televisio tai radiokanavia, joilla televisiotoimija lähettää varsinaista ohjelmaansa, myös sellaisen yhtiön kanavaa, jossa televisiotoiminnan harjoittaja käyttää tosiasiallista määräysvaltaa. Oman toiminnan edistämistä ei lueta mainosaikaan, mikäli toimilla tarjotaan katsojalle tiettyyn ohjelmaan tai televisio- tai radiotoimintaan yleensä liittyvää lisäinformaatiota.

Viestintävirasto on tutustunut tutkimuspäivältä 5.5.2010 kello 6.00 - 18.00 tehtyyn tallenteeseen. Viestintävirasto katsoo, että "Energyn bileristeily"¹ ja "Energyn viikon levy"² ovat NRJ Finland Oy:n liiketoiminnan oheistuotteita. Niissä ei ole ollut kyse varsinaisesta radiotoiminnan edistämisestä, kuten ohjelmien ennakkomainonnasta. Viestintäviraston ratkaisukäytännössä on vakiintuneesti edellytetty, että oman oheisliiketoiminnan mainokset, kuten kanavan omien kokoelmalevyjen tai nimikkoris-teilyjen esittely, on erotettava toimituksellisesta aineistosta katkotunnuk-sin.

Energyn päivä ja Vartti McDonaldsin lounaaseen

NRJ Finland Oy on selvityksessään todennut, että "Energyn Päivä" ja "Vartti McDonaldsin lounaaseen"³ alussa kuultiin kanavan oma erottava

¹ "Energy bileristeily Viking Express -laivalla. Risteily, jota ei kannata jättää väliin. Lauantaina 22.5. Mukana Suomen kuumien tanssiryhmä Players ja DJ Dosse. Liput vain Matkapojilta, matkapojat.fi/teemalisteilyt, hinnat alkaen 14 € henkilö, ikäraja 18 vuotta. Lisätiedot NRJ.fi tai matkapojat.fi, Älä missaa kevään kovinta risteilyä".

² "Energyn viikon levy. Signmark: Braking The Rules, ennakoluuloton ja rohkea albumi. Energyn viikon levy. Signmark: Braking The Rules. Osta omasi ja ole mukana rikkomassa rajoja "

³ "Energyn päivä ja vartti McDonaldsin lounaaseen. Tunnista musiikkikappale ja voita herkullisia mäkkärin lounaita. Mitä paremmin tunnistat, sitä enemmän voitat. Vartti McDonaldsin lounaaseen. Energyn päivässä varttia vaille kak-

äänielementti ennen spottiin menoa. Viestintävirasto on tutustunut tutkimuspäivältä 5.5.2010 kello 6.00 - 18.00 tehtyyn tallenteeseen ja katsoo, ettei lain edellyttämää äänitunnusta tai muuta selkeää erottamistapaa ole esitetty siirryttäessä mainoksiin kohdissa klo 10:16:32, klo 10:44:08, klo 11:47:26, klo 12:19:23 ja klo 12:48:25.

Viestintävirasto on aikaisemmassa kannanotossaan katsonut, että katkotunnuksessa tulee olla jokin yhtenäinen, samanlaisena toistuva äänielementti (Dnro 2017/9220/2009). Lähtökohta on, että katsoja erottaa mainokset ja teleostoslähetykset muusta ohjelmistosta. Tunnuksessa ei tule olla mainoksissa tai ohjelmissa esiintyviä elementtejä. Viestintävirasto katsoo, että "Energyn päivä ja vartti McDonaldsin lounaaseen" tunnus sisältää mainoksissa esiintyviä elementtejä, sillä tunnuksen osana on kaupallinen viesti. Näin ollen Viestintävirasto katsoo, että edellä mainituista kohdista puuttuu lain edellyttämä äänitunnus tai muu selkeä tapa siirryttäessä mainoksiin.

Energyn ja Le Coq Sportifin festariruletti

Selvityksessään NRJ Finland Oy toteaa, että "Energyn ja Le Coq Sportifin festarirulettissa" kuultiin mainokset erottava elementti juuri ennen katkolle siirtymistä (klo 13:19:19).

Viestintävirasto on tutustunut tutkimuspäivältä 5.5.2010 kello 6.00 - 18.00 tehtyyn tallenteeseen. Tallenteesta ilmenee, että erottelevaa katkotunnusta ei esitetty ennen "Energyn ja Le Coq Sportifin festarirulettissa" -mainosta kohdassa klo 13:17:12, sillä puheosuudesta siirryttiin suoraan mainoksiin. "Energyn ja Le Coq Sportifin festarirulettissa" mainoksen jälkeen esitettiin mainokset ja ohjelmiston erotteleva katkotunnus.

Korkeimman hallinto-oikeuden 13.6.2003 antaman ratkaisun (KHO:2003:32) mukaan olennaisia mainonnallisia elementtejä sisältävä sponsoritunniste on tunnisteiden ohella erikseen mainontaa. Tunnisteiden mainonnallisia elementtejä arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota mm. tuotteen esittämistapaan, kuten viittaukseen käyttötarkoituksesta ja tunnisteiden kokonaisuuteen.

Viestintävirasto toteaa "Energyn ja Le Coq Sportifin festarirulettissa"⁴ osuuksien kohdalta, että kyseessä on sponsoritunniste, jota arvioidaan mainoksena. Viestintäviraston sponsoritunnisteita koskevan tulkintalinjauksen (Dnro 36/9220/2005) mukaan sponsoritunniste arvioidaan mainokseksi silloin, kun siinä on elementtejä mm viittauksina tuotteen ominaisuuksiin, käyttöön tai käyttöyhteyteen. Tällöin tunniste on lähtökohtaisesti erotettava muusta ohjelmistosta katkotunnuksella.

Viikon hauskin naurattaja -kilpailupuffi

NRJ Finland Oy toteaa selvityksessään, että "Tuleeko sinusta viikon hauskin naurattaja"⁵ -spotin osalta mainokset erottava tunniste löytyy kohdasta klo 8:12:03.

Viestintävirasto on tutustunut tutkimuspäivältä 5.5.2010 kello 6.00 - 18.00 tehtyyn tallenteeseen. Viestintävirasto yhtyy NRJ Finland Oy:n näkemykseen, että katkotunnus löytyy ennen katkolle menoa kohdassa klo

---

sitoista. Mikään ei voita mäkkäriin lounasta. Näytä nälälle taivaan merkit. Raikasta salaattia, tuoretta tomaattia sekä maailman täydellisin ja muhkein hampurilaispihvi. Se on The Mac. Saatavana myös pekonin kera. Mäkkäristä."

⁴ "Energyn ja Le Coq Sportifin festariruletti. Osallistu kilpailuun osoitteessa NRJ.fi. Le Coq Sportif kevään kenkä-, laukku- ja tekstiilimallisto nyt kaupoissa."

⁵ "Tuleeko sinusta viikon hauskin naurattaja? Kerro Energyn netissä, miten saat kuulijat nauramaan ja voita iso huipin päivä Linnanmäellä. NRJ.fi. Linnanmäki."

8:12:03. Samalla Viestintävirasto painottaa, että tutkimustuloksissa tai Viestintäviraston selvityspyynnössä ei ole väitetty sitä, että tunnus olisi puuttunut klo 8:12:03. Sen sijaan katkotunnus puuttuu "Tuleeko sinusta viikon hauskin naurattaja" spotin jälkeen kohdasta klo 08:13:59, jossa siirrytään suoraan mainoksista musiikkiin.

Jotta mainokset ja teleostoslähetykset tulisivat lain vaatimalla tavalla erotetuksi muusta ohjelmistosta, katkotunnukset tulee Viestintäviraston vaikiintuneen tulkinnan mukaan sijoittaa mainoskatkon jälkeen ennen ohjelman alkua sekä ohjelman sisällä mainoskatkolle mentäessä ja katkolta palattaessa. Viestintävirasto katsoo, että "Tuleeko sinusta viikon hauskin naurattaja" -spotin osalta NRJ Finland Oy ei ole erotellut mainoksia ja muuta radio-ohjelmistoa televisio- ja radiotoimintalain 30 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla.

Puheisällön osuus lähetyksessä

NRJ:n toimiluvan mukaan puheisältöjen osuus lähetyksistä tulee olla keskimäärin vähintään 20 prosenttia kunakin arkipäivänä kello 6:n ja 18:n välillä. Keskimääräinen aika lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin. Tutkimuksessa on kuitenkin analysoitu radiokanavien lähetystä ainoastaan yhden päivän osalta.

NRJ:n puheisällön osuus alitti tutkimuspäivänä 5.5.2010 kello 6.00 - 18.00 analysoidun yhden päivän osalta 3,4 prosenttiyksikköä toimiluvassa edellytettävän 20 prosentin keskimääräisen osuuden, joka lasketaan kultakin viikolta maanantaista perjantaihin. Toimiluvissa edellytettävä puheisältöjen osuus on asetettu keskimääräisenä viikkotasolla. Koska NRJ Oy on antamassaan selvityksessä ilmoittanut käynnistäneensä asiassa omat toimenpiteensä, ei Viestintävirasto ole katsonut aiheelliseksi selvittää puheosuuksien määrää erikseen viikkotasolla.

Viestintävirasto kuitenkin kehottaa NRJ Oy:tä huolehtimaan jatkossa siitä, että NRJ:n lähetyksien puheisällön osuus on toimiluvassa edellytetyllä tasolla.

Viestintäviraston päätös

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 36 §:n mukaisesti Viestintävirasto huomauttaa NRJ Finland Oy:tä Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 21 §:n 1 momentin ja 30 §:n 1 momentin rikkomisesta, koska 5.5.2010 tallennetussa lähetyksessä siirryttiin ainakin 9 kertaa suoraan toimituksellisesta aineistosta mainoksiin tai mainoksista toimitukselliseen aineistoon, tai mainosmainen spotti esiintyi keskellä toimituksellista aineistoa.

Viestintävirasto kehottaa NRJ Finland Oy:tä huolehtimaan jatkossa siitä, että NRJ:n lähetyksissä noudatetaan televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain säännöksiä mainonnan tunnistettavuudesta ja mainosten erottamisesta muusta ohjelmistosta.

NRJ Finland Oy on antamassaan selvityksessä ilmoittanut käynnistäneensä asiassa omat toimenpiteensä liittyen mainosten tunnistettavuuteen ja erottamiseen muusta ohjelmistosta. Näin ollen Viestintävirasto katsoo, ettei asia tällä hetkellä anna aihetta muihin toimenpiteisiin. Viestintävirasto seuraa myös jatkossa säännöllisesti televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain kaupallista viestintää koskevien säännösten noudattamista

sekä kaupalliseen radiotoimintaa myönnettyjen toimilupien ehtojen noudattamista.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Apulaisjohtaja

Merja Saari

Lakimiesharjoittelija

Antti Repo

Liitteet

Valitusosoitus Helsingin hallinto-oikeuteen.